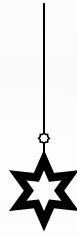

Ketabona | کتابونه
WWW.KETABONA.COM

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

راځي ژوند زده کړو

حبيب الله حبيبي

د کتاب ځانگړنې:

نوم: راحی ژوند زده کړو

لیکوال: حبیب الله حبیبی

د چاپ شمېر: ۱۰۰ ټوکه

د چاپ کال: ۲۰۲۱ - ۱۳۹۹

پښتۍ او ډیزاین: صابر گرافیکس

د چاپ وار: لومړی

چاپ: حسین احمد چاپخان

فهرست

هـ.....	تقریظ
و.....	تقریظ
ح.....	د کتاب مثال
ح.....	دالی
ط.....	د سر خبرې
۱.....	د کلي، قوم او ټولنې رهبري گټل
۲.....	ماضي بیا نه راگرځي
۳.....	یوه موسکا د گل جوړه
۴.....	سالم نقدونه هم کوه، هم یې منه
۵.....	که په سختو کړلېچو لاړې، کمران شوې
۶.....	ښې چارې نه مري
۷.....	د ماشوم اول تربیه فایده ده
۸.....	روزنه کې لوی شوی، اولاد یې مېوه شوی
۹.....	بد مرسته کوونکي دوست، میرڅمن دی
۱۰.....	ماشومتوب پنسل، لویتوب قلم دی
۱۱.....	ناگهان قضاوت، شر زیږوي
۱۲.....	د بچي خاصیت پلار ته منوسبیري
۱۳.....	په سر لونگی، که چل بازی
۱۴.....	د بریا کیلي اختیار ده
۱۵.....	ډېر غږېدل مو، ډېر ارزښت ختموي
۱۶.....	مدد کوي، که نوم گټې
۱۷.....	سالم انسان لکه مېوه داره ونه
۱۸.....	د دانایانو ژوند، په اور یې ژوند
۱۹.....	وحدت له یو، سل جوړوي
۲۰.....	همت ناکېدونکې چارې، کېدونکې کوي
۲۱.....	کورنۍ که بې روزنې شوه، تحقیره شوه

- ۲۲ بې ارتکابه کس، هر ځای کې محفوظ وي
- ۲۳ چې قانون ماتوي، ځان ماتوي
- ۲۴ پسولل بوتی او بڼه وگړی زیان نه لري
- ۲۵ د ناکامۍ او تباهی زیری، چا چې لمونځ پرېښی
- ۲۶ بد خپل اغېز شاوخوا هم شیندي
- ۲۷ د دوستۍ ممتاز معیاري ارتباط
- ۲۸ که مور خپه لږه، بلا په بچي تل راغله
- ۲۹ دوست په رنگ نه، په زړه لټوه
- ۳۰ که بل دې سپک کړ، ځان دې سپک کړ
- ۳۱ د ځوانۍ په لاره کوږ منزل
- ۳۲ د روزنې لږه ناغیري، د کشرانو تخریبي
- ۳۳ نو د بل په اوږو مه بارېږه، هڅه وکړه، چې منزل
- ۳۴ ښځې نادان، جاهلان او ظالمان ټکوي
- ۳۵ که متین شوي، وبه نه شلېږي
- ۳۶ ورزش د ژوند ښکلا ده
- ۳۷ که چاپلوس شوي، د خبرو پښو خټل شوي
- ۳۸ په دعوا کې د حریف غورځول
- ۳۹ کمال نه گټل کیږي، چې عقل نه کارول کیږي
- ۴۰ که هر ځای ځي، شخصیت به ژوبلوي
- ۴۱ لنډ مهالې گټې، مستقبل نه جوړه وي
- ۴۲ که ربړې وگالي، منزل به وگټي
- ۴۳ د ځان ټاکنه، نورو ته همدا ټاکنه
- ۴۴ که زړه مجروح شو، بیا نه راغیږي
- ۴۵ ځینې وخت مقرر بدلول، نوی ژوند درېښي
- ۴۶ په تروږمۍ کې رڼا ځان نه ورک کوي
- ۴۷ د سر زوری چارې گټل نه لري

۴۸	هونبیار خان سوځوي، خو نور خوښۍ ته رسوي
۴۹	د رهبرۍ اقتدار د دانايي په لاس
۵۰	طالع مند دي، چې په خپل مامن پراته دي
۵۱	دریم فصل
۵۱	نا مصوري ويناوې
۵۱	علم نشاط، بنيراز او ضرورت دی
۵۲	د گټونکې موخې يون
۵۲	ډېر مه ټاکه چې نه راسپړې، که يو وټاکې، کمال به وگټې
۵۳	د ژواک برلاسه خوښت په دوستورالعمل
۵۵	يووالی پت، راحت او پرمختگ زيږوي
۵۶	شهکاری، طلايي او دانايي خلك
۵۷	د هونبیارۍ کمال، مقام او لار
۵۸	د هونبیارۍ کمال، مقام او لار
۵۹	موسکا د ژوند بنکلا
۶۰	د خان پلورل
۶۱	د پلار ارزښت، مکلفيت او متانت
۶۲	د پلار ارزښت، مکلفيت او متانت
۶۳	د کورنۍ سعادت، عزت، اصليت او غيرت په دوستورالعمل
۶۷	د کشرانو روزنې، شخصيت جوړونې او برخليک جوړونې لارې
۶۹	د دوستۍ پاللو، موندلو او مجللو معيار
۷۰	د ناکرديو ستر عامل ناصافه سرمايه ده
۷۱	د نادانو کړنې، سپکې او د هونبیارانو سوځېدنې
۷۲	جعلی درنښت
۷۳	د ښو جوړونې، عادتې او پالنې ثمره
۷۴	د ورزش اړتيا بنکلا او فايده

۷۵	کم وزن لرونکي خلک ارام، کامران او کمال وي
۷۶	که دا چارې ترسره شوې، هوبهو تاوانه شوې
۷۷	که دا چارې ترسره شوې، هوبهو تاوانه شوې
۷۸	مجلې، ارزښتمنې او نادري ويناوې په رنگارنگ شکل
۸۱	خلورم فصل
۸۱	د شعر په شکل متلي ويناوې
۸۲	۱- ښه لاره ۲- بده لاره ۳- که ښه شوي
۸۳	۱- که ولوبېدې ۲- غريبې پيغور نه ۳- خوله خاندي
۸۴	۱- ژوند کمال ۲- يار ۳- پاکه اراده
۸۵	۱- نسل تبا ۲- پيسې سجدې
۸۶	۱- نه يې نشتهېدن ۲- غوسه هنگامه ۳- نادان تاوان
۸۷	۱- ناکام ژوند ۲- خواږې خبرې ۳- ايمان غيرت
۸۸	۱- موسکا هنر ۲- بوډا انسان ۳- صافه بدنام
۸۹	اخذ او مننه
۹۰	د ليکوال لنډه پېژندنه

تقریظ

د ښاغلي ځوان په وطن مين ژورنالست دغه كتاب مې ولوست، ما د نني افغانستان د ټولو ناخوالو څيره په دغې هنداره كې وليدله. د حبيبي صاحب د پندونو په دغه مجموعه كې، د ځوانانو د ذهن د روښانولو له پاره دغه پندونه، لكه د يو متخصص چې د خپل مريض په علاج بوخت وي او په ډېر زحمتونو په گاللو سره ورته په كاميابۍ سره دارو پيدا كړي.

د حبيبي صاحب دغه كتاب د يوې موثرې نايابه نخسې په شكل، خپلو وطنوالو ته په خپل زحمت او هلو ځلو د دماغي نبوغ په لرلو سره دا پندونه وړاندې كړي.

زه د خبرو له اوږدولو نه ډډه كوم او نه غواړم چې د حبيب الله حبيبي صاحب په پندنامو زيات نور څه وليكم. زموږ په دري ژبه ډيره ښكلي ضربالمثل دي چې د زړه خبرې پكښې نغښتي دي، مشك انست كه بيويد، نه آنكه عطار گويد.

ځوان په وطن مين حبيب الله حبيبي صاحب وتلي ژورنالست ته دې خداي (ج) توفيق وركړي، چې د ځوانانو د اذهانو په روښانولو كې لا ډيرې هلې ځلې وكړي.

د افغانستان د پخواني ولسمشر حافظ الله امين خوريي
ديپلوم انجينر (عبداللطيف بريال) د قاضي خيلو د پغمان اوسيدونكی.
ومن الله توفيق

تقریظ

د ښاغلي حبيب الله حبيبي (منگل) په زړه پورې کتاب چې ډیر شمیر متلونه او غوره ویناوې یې پکې راټولې کړي دي او نوم یې (راځئ ژوند زده کړو) نومېږي، ستر پایه ولوست. نوموړي دغه کتاب په څلورو څپرکو کې په (۹۰) مخونو کې کښلی دی او په هغه کې یې متلونه او غوره ویناوې د نثراو شعري بڼه په انځوریز او غیر انځوریزه توګه پکې راټول کړي دي او بیا یې هریو متل او دلوینو پخې خبرې یې په ښه توګه تشریح کړي دي.

لکه چې موږ او تاسو ټول په دې خبره پوهیږو چې متلونه، او د لویانو پخې خبرې او غوره ویناوې د هرې ټولنې د ولسي ادبیاتو یوه مهمه برخه ده او د دغو تر شا اوږدې کیسې پرتې دي. متلونه او غوره ویناوې د خلکو د تجربو پر بنسټ هغه نصیحتونه دي چې په لنډه توګه بیان شوي دي او په لنډو جملو کې لویې خبرې پکې رانغاړل شوي دي.

د پښتو د ولسي ادب لمنه هم د متلونو او غوره ویناوو نه ډکه ده او که رښتیا ووايم زما د څېړنو پر بنسټ دومره متلونه او غوره ویناوې چې د پښتو په ولسي ادب کې شته د ډېرو ټولنو په ولسي ادبیاتو کې نشته. زموږ په ټولنه کې دغه متلونه او غوره ویناوې د لوستو او نالوستو خلکو تر منځ هره ورځ په ورځنیو خبرو اترو کې کارول کیږي.

ښاغلي حبيبي صیب هم هڅه او هاند کړی دی چې په خپل کتاب کې هغه متلونه او غوره ویناوې راوړي چې زموږ په ټولنه کې معنوي ارزښت لري او زموږ د ټولنې په معنوي جوړښت کې مهم او رغنده رول لوبوي.

بښاغلي حبيبي صيب په دې کتاب کې د ژوندانه ډيرو ټولنيزو اړخونو ته اشاره کړې ده او د ده دغه کتاب له موږ سره دا مرسته کوي چې د ژوندانه په ټولو اړخونو کې موږ ته د يوه لارښوونکي حيثيت ولري، ځکه موږ انسانان د خپل ژوندانه په اوږده واټ کې کله نا کله تيروتنې هم کوو، نو زموږ په ژوندانه کې د دغسې پخو خبرو عملي کول نو موږ د ډيرو تيروتنو او انحرافاتو نه ژغوري او موږ ته د يوه روښانه راتلونکي پر لوري لار ښوونه کوي.

د هغو ټولنو خلکو چې د خپلو پخوانيو اسلافو او مشرانو پخې خبرې او ويناوې يې په عمل کې پلي کړي دي نو برياليتوب يې په برخه شوی دی، ځکه د خپلو مشرانو له تجربو يې گټه اوچته کړې ده.

په پای کې بښاغلي حبيب الله حبيبي منگل صيب ته د دغه گټور کتاب د ليکلو مبارکي وایم او له لويه خدايه ورته د دغسې نورو گټورو کتابونو په ليکلو کې د برياليتوبونو هيله کوم. دده قلم دې تل تاند وي.

درنښت

ډاکټر لطيف ياد

لويديزه آسټراليا د پرت ښار – د ۲۰۲۰ زېږديز کال د دسمبر ۱۲

مه نېټه

د کتاب مثال

د دغه کتاب مثال د هغه مور او ماشوم په خبر دی ، چې ماشوم زانگو کې وژاړي ، مور شپږ ورکړي ، کرار شي . هوبهو ناوړه ژوند به هلته په کرار شي ، چې دغه کتاب زده شي .

دا کتاب له اغزي گل جوړوي او له نادانه عقلمند جوړوي .

ډالۍ

هغو طالع مندو ، سربلندو ، معززو او شکوهمندو افرادو ته ، چې هره ورځ او هره گړۍ ، هر ځای او هر وضعیت کې په عادتې ، حقيقي او دايمي شکل د ځان او کورنۍ په تربيه کې تفکور ، تدبور او رول کاروي .

د سر خبرې

زمونږ د جامعې يوه ستره بدمرغي دا ده، چې څوك مال، مقام، فېشن او هويت لري؛ كه سپك، زليل او بې مخينې هم وي، پت يې كيږي. خبره يې اورېدل كيږي او منل كيږي. كار، نظر او پلان كې يې ټول همفكره كيږي. د هغوى پر وړاندې مو د خبرو كولو جرات كمېږي. كه پر وبلل هم شي، پر وړاندې يې خبره او غبرگون نه ښودل كيږي. كه له مونږ كوچنى هم وي، د كښېناستو، ولاړېدو او د تلو لپاره مو خپل ځاى ورته پرېښودل كيږي. د ارتزاقيات له مخې كه ډېر فقيره هم اوسو، هغه څه مو ورته چمتو كيږي، چې په كال او عمر كې مو نه وي ارتزاق.

مگر بې رنگه، بې فېشنه او بې شتمنه كه په جامعه كې ډېره دانايي (هونسياري) علمي، عزتي، كمالي او غيرتي هم ولري، نور يې هيڅ نه گڼي، قدر، عزت او ارزښت خو يې بيخي نه كيږي. د علم له لحاظه هم په صفر كې ضرب كيږي، كه په علم كې نوبت رامنځ ته كړي او نوبت يې په وحدت، پرمختگ او د ناخوالو په ترك كولو استدلال هم ولري، يا د ځينو نورو څخه په ادب او فهم كې ارزښت، ذينت او كمال ولري، بس د نورو د پام وړ به نه گرځي چې دغې چارې د جهان په سزاواريو، هونسياريو او دانشمندو اشخاصو ډېر بد اغېز ښېندلى. خو بويه ددې ناوړه چارې رېښې بايد له بېخه وايستل شي او د استعدادونو قدرداني او ستاينه وشي، هغه كه د خان په جامه كې وي يا د فقير او هغه كه لوى دي يا كوچني.

نو په دې اساس كمتر عمرې او فقيرې څېرې لېكوال (حبیبی) د شاوخوا كالم په دوام، د جهان بينۍ له مخې، په ادب كې د وحدت، مترقى، تربيتۍ او د ناكردۍ د ختمې تر عنوان لاندې، په خپلې خاصې آيدېالوجۍ، تخليقۍ او متبحرۍ نوبت (كتاب) رامنځ ته كړى، چې ښه يې مصوري او لنډ غونډلي. منځپانگه يې واعظي، ناصحي، مترقي، متلي او وحدتي ده. همدا راز د جملو له مخې په تركيب كې روانيت، منظم او متصل لري،

چې د لوستونکو د لوستنې لپاره یې څیرکه نوبتي کارولې، خو یو خوا ته لوستونکي ورته پام واړوي او بل خوا لوستلو کې لوستونکو ته سکون یا اسایش پیدا کړي.

ددې کتاب فهمونه په یو یا څو سکالو پورې نه دي پیوند، بلکې هغو سکالو ته رمز شوي دي، چې د سالم ژوند د رغولو، زده کولو او بقا کولو لپاره ضروري او گټور دي.

د کتاب په پاڼو کې فهمونه په رنگ رانگ شکل اچول شوي، ځکه هر یو په خپل ځای کې خپل فهم او د وینا شکل لري، چې یادې ویناوې د بشر د اړتیا پوره کولو لپاره اساسي او بنيادي اړخ لري، خو زده او عملي شي. د کتاب فهمونه د هزل او مطایبي څخه مصفي دي.

نوموړی کتاب (ژوند زده کړه) د چاپ دمخه یو شمېر مشاهېر ادب پوهانو د جامعي په نفه نومولی او هم یې جهان ته یو ضرورت بللی، چې په کار وه ډېر پخوا لېکل شوی او نوبت شوی وی.

وړاندیز:

په پای کې له تاسو معززو لوستونکو څخه اقتضا لرم، چې د کتاب فهمونه او د فهمونو جملې، لغتونه او حرفونه په خورا ځیرکتیا، په آرامه فضا او په آرامه حوصله سره ولولئ، خو د فهمونو د ویلو څخه خوند او فهم ښه واخېستلی شئ.

همداراز د کتاب پالنه، حفاظت او حیثیت حتمي وساتئ، خو د آینده نسلونو لپاره مزمن پاتې شي او د محوا کېدنې لامل یې تیت شي. هېله او اعتماد لرم چې دا نوبت ستاسې په ژوند کې د فلاح، وقار او مترقي باعث وگرځي.

با احترام: حبیب الله حبیبی منگل
ومین الله توفیق

چې لاس ور نکرې، دروازه به خلاصه نکرې.

مطلب :

مشري ترهغې نه گټل کيږي ، چې د نورو ملاتړ در سره نه وي. ملاتړ د نورو هغه وخت گټلی کيږي ، چې لاس دې بل لاس سره پيوند وي. ځکه نور د دروازي مثال لري ، که لاس دې ورکړ (پاک زړه دې ورکړ) د زړه ابله يې همپشه درکړ. نو مشري گټل که غواړې، نورو ته لاس ورکړه.

که تېر هر څومره فکري شي، بيا به واپس نه شي.

مطلب :

د عادت په ډول په ماضي منفي حالاتو او افعالو خيال کول، د ژوند تنگی، ناکامی او وړانۍ زیری دی، ځکه تېر داسې مثال لري، لکه د خولې څخه وتلې خبره، چې بيا نه راگرځي. عين شان که تېر هر څومره د خيال نړۍ ته واچول شي، بيا نه راگرځي.

نو ماضي د ځان پوښتنې لاندې مه راوله، بلکې پرځای يې ندامت په متانت وښايه او د بيا تکرارېدو هڅه يې مه کوه.

غوټۍ چې وغوړيږي او گل شي، عاشقان يې ډېر پيدا شي.
مطلب:

خوله د غوټۍ په څير ده، چې موسکه شوه، گل غوندې څېره شوه، د هر چا د پام شوه، ځکه غوټۍ چې گل شي، هر څوک غواړي ورشي، بوی يې کړي، څو ځان پرې تسکين کړي. عين شان موسکه لروونکي خوله نورو ته سکون وربښي.

نو که گل کېدل غواړي او چې ياران پرېمان کړي، نو همېشه موسکا وټاکه.

منفي نقد ، غورځول زيږوي.

مطلب :

که چا کې موڅه نېمگړتيا لېدله ، نابېره يې نېوکې لاندې مه راولۍ ، هڅه وکړئ چې په نرمه يا موسکا يې ورته پام کړئ ، مانا په رمز کې ورته ووايئ چې (پلانيه که زه ستا په ځای وای ، نو ما پلانی کار په دا شکل ترسره کاوه). هغه به لاس په کار شي ، ستا مقصد به واخلي ، ممکن ستا په وجه بريالی هم شي.

نو ځينې وخت سالم نقدونه هم حالات تغيروي او کميابي پيدا کوي.

مېخ چې وټکېږي ، کلک شي

مطلب :

هغوی چې کړاونو کې ایسار پاتې دي ، هڅه کې بار بار پاتې دي ، لوړ مقام ته خامخا تللي دي . ځکه د مېخ متانت په ټکولو کې دی . همدغه شان چې سختې وخورل شي ، تسلیم نه شي ، لوړ مقام به خامخا خپلوي .

نو که کامران کېدل غواړي ، سختې وگاله او وجنگه .

داسې لار شه، د قدم پلونه ګلان کړه

مطلب :

چېرته چې اوسېږې، هلته وخت په داسې ښو کړنو، ښو خبرو او ښو چلندونو تېر کړه، چې ته نه وې، خو ستا سالم خويونه او سالم خاطرات پاتې وي او خلک ستا په نشتون کې ستا حسرت وکړي. ځکه نېک سلوکونه تل احيا وي، مدحه او ستايل کيږي.

نوکه غواړې چېرته شاد، وقار او سربلند وخت تېر کړې يا دې نوم پاپښت شي، بيا اخلاق، حيا او ښه رفتار د ځان عادت وګرځوه.

که د پوال لوړېږي هم کړېږي، چې سر يې کوږ اچول کيږي
مطلب:

ماشوم چې ماشوموالی کې اصلاح نه وي، لوی والی کې به
هیڅکله اصلاح نه شي، ځکه ماشومتوب د دیوال بنیاد ده، که
بنیاد محکم وي دیوال تر پایه کلک وي. داسې د انسان بنیاد که
تربیه وي، تر عمره به تربیه وي، مگر که بنیاد ناسم ایښی وي،
تل هلته خاطر وي. نوکه ماشوم په ماشتوب کې اصلاح نه شو،
لویتوب کې به یې هیڅکله اصلاح نه شي.

انځور - ۸

که نیا لگۍ کېنول کېږي، پالنه به یې کېږي
مطلب:

که اولاد د دې لپاره غواړي چې پکار مې شي، یا د میوې په شان
ارزښت پیدا کړي، روزنه به ضرور ورکوي. ځکه کېنولې ونه د
بنسټیزې لپاره لومړی اوبو او بیا حفاظت ته اړتیا لري. همدغه
شان بچی همداسې دی لومړی تربیې ته اړتیا لري، بیا علمیت
ته، ترڅو لویوالي کې خواږه میوه جوړ شي او نورو ته فایده
وگرځي، نو که هوښیار، پیداور او متدین اولاد غواړي،
ماشوموالي کې سالمه تربیه ورکړه.

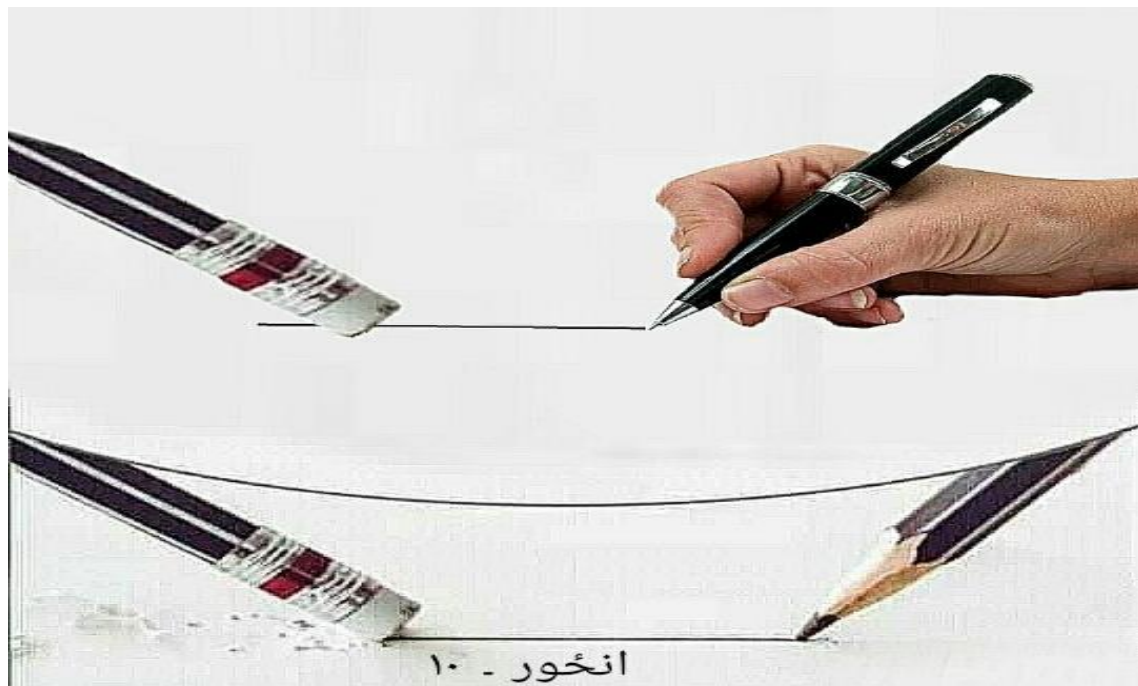

بد نیازه دوست، دوښمن دی!

مطلب:

هغه دوست چې بد هیلې یې در پوره کړې، په دوستۍ یې شک،
او د ځان دوښمن وگڼه، ځکه ښه دوست، خپل دوست ته د عزت
او سلامت هیله وي، مگر بد، عزت او سلامت وړانوي.

نوله بد سره په راشه درشه او ناسته پاسته کې جدي چلېږه، کله
د مار په شان ټکان به وخورې.

پنسل خط ړنگیږي، قلم خط پاتې کیږي

مطلب:

ماشومتوب د پنسل په څېر دی، که تېروتنه او شوخي پکې وشوه، د پنسل خط په څېر به پاکه شي، مگر لویتوب لکه قلم غوندې، شوخي، خط یې هیڅکله نه پاک کیږي، ځکه د پنسل لیکل ړنگیږي، مگر د قلم لیکل په ځای پاتې کیږي، نه ړنگیږي.

نو چې لوی شوی، لکه د قلم لېکلو ته چې پام نېسي، همدغه شان په کار، کردار او لار کې پام نیسه.

ځکه ماته گوډه وه، چې پرېکړه نابیره وه.

مطلب:

هغوی چې ناگهان یا ناپيژاند قضاوتونه کوي، موخه په اصلي نه کوي، کټ مټ د کاینو او ړندو یې کوي، ځان د نورو پښو ته گوزاروي، ځکه بېلگه پاس ده، مظهر کې ککړۍ ښکاري، خو په واقعیت کې د لاس گوته ده .

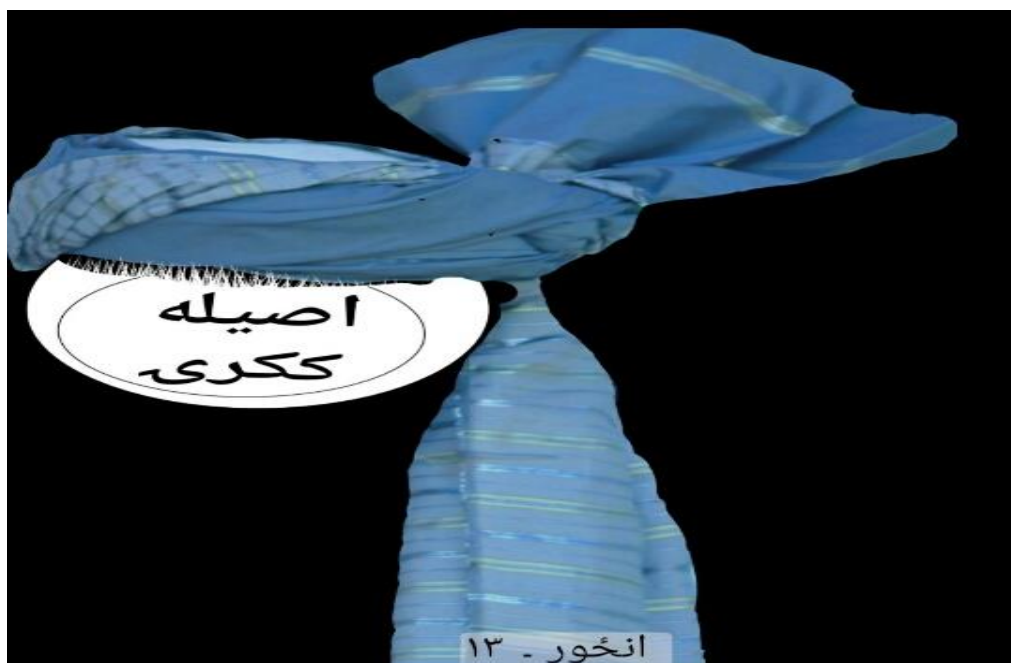
نو هر پرېکړه چې په هر څه اورول غواړې، روميۍ اصل بیا نا اصل تجزیه کړه، چې ماهیت اېنه شه، هغه وخت بیان شه.

په کرل شوي تخم کې هغه بوتې لويږي، له کوم بوتې څخه چې محصول شوی وي.

مطلب:

اولاد د تخم خاصيت لري، هغه څوک يا هغه پلار پکښې لويږي، له کوم پلار څخه چې محصول (پيدا شوی) وي. نو که پلار اصيل، ميرانی او اخلاقي وي، بچی به يې هم اصيل، ميرانی او اخلاقي وي او که پلار نا اصيل، بې ننگه او بد اخلاقه وي، بچی به هوبهو همداسې وي.

که لونگۍ ډېرې، سرونه کم دي

مطلب:

د لونگۍ سرونه ډېر دي، له هر چا سره دالۍ دالۍ پراتې دي
چل بازی کې ماهرین دي، خو د لونگۍ اصلي سرونه کم دي. نن
په سلو کې د دوو سرو په سر دي. ځکه هغه سرونه کم دي، چې د
لوږې مازدیګر باندې وېده و، خو ټیټې سترګې نه و. بې ښځو
به زور و، په زنا به ککړ نه و. نن ګوره اکثر سرونه سپک دي،
فیشني لونگۍ په سر دي. ناروا د ځان مسلک دي.

نو اصل، میړانه او وقار د خلکو په لونگۍ کې مه لټوه.

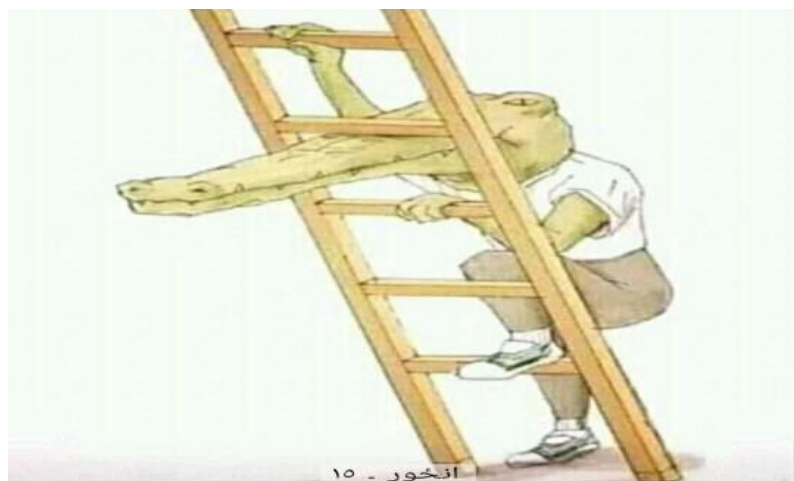
د بریا کيلي اختيار ده

په لاس ده، بریا کيلي اختيار ده
مطلب:

د بریا کيلي د هر چا خپل لاس کې ده، چې کمال ته ځان په
رسولي شي. نور تا ماتولي نه شي، د منزل په منزل کې خنډ
کېدلی نه شي، هغه پلان چې تسلط، تفکور او تدبیر ولري.

نو که بریا گټل غواړي او د لاره په اوږدو کې خنډونه ماتول
غواړي، یو هوډ بل اختيار وټاکه.

خوله چې ستره شي، منزل ته نه رسېږي

مطلب: هغوی چې تل بې وخته، بې مبادې او بې ځایه غړېدل کوي، اگاه دې شي، خپل ارزښت به خامخا بایلي. ځکه د اړتیا پرته غړېدل ممکن داسې الفاظ وکارول شي، چې بېهوده وي، لکه توهم، غیبت او کاذبیت، ځکه د اړتیا خبرې په اړتیا ویلو کې خلاصې شي، نور چې هر څه ویل کیږي، خامخا به منفي اړخ لري او منفي ښکاره ده چې په هر شي بد اثر لري او پایلې یې ویجاړونکې وي.

نو که غواړې هر چیرته ښه، خوشحاله او پتمن وخت تېر کړې، خپله خوله (ژبه) هر وخت، هرځای او هر حالت کې په اختیار او ضرورت چلوه.

که مرسته کيږي، زخم وسعت کيږي

مطلب: که يو څوک فقير دی، لاس نيوي ته اړ دی، په مانا کې نادان، بې شرف او بې تربوره نه دی، بلکې ژوند د ډېرو مالدارانو په نسبت خوښ، سلامت او معزز تېروي، ځکه اکثريت خانان يوازې ظهوري خوښي، تجملي او درنښت لري، مگر غريب باطن پلوه پت، صحت او خوښمندي لري، تنها ظهور يې فقيری وړان کړی وي، چې ځينې وخت د نورو لاسنيوي ته اړ وي، مگر دلته اکثريت لاس نيوونکي (مرسته کوونکي) ځان ښودنې، نوم يا هويت گټنې په پار مرستې کوي، چې خیرت او د چا حيثيت تر پښو ښکته وي، فلم يا انځور يې په دنيا گرځوي، داسې د غريب سترگه په ټوله دنيا ټيټه وي. نو که خپله نیاز کوونکی يې له هغه نیازه تېر شه چې د پت سپکتيا گرځي، يا که نیاز غوښتونکی يې بې پته مرستې مه خوښوه.

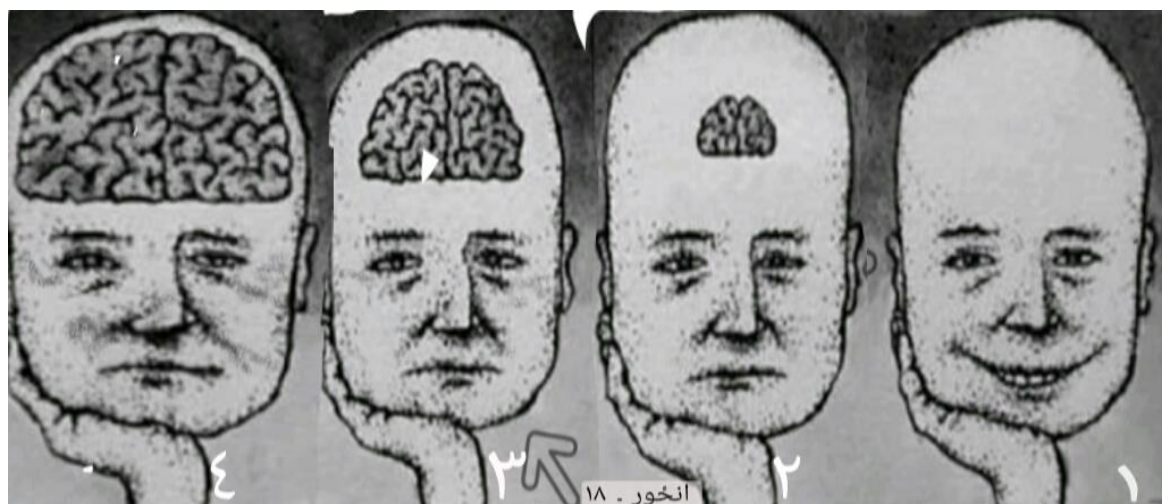

که ونه مېوه داره وي، په هر چا گران وي
مطلب:

د ښه انسان خاصيت د مېوه دارې ونې دی، مېوه داره ونه په هر
چا گرانه وي. عين شان ښه انسان په هر چا گران وي، زړه کې
ځای ورکوي، ځکه ښه اخلاق، ښه کردار او ښه الفاظ يې نورو
ته لکه خواږه مېوه، چې طاقت او راحت لري، نورو ته فايده
ورېښي.

نو ځان د مېوه دارې ونې په شان ورغوه، نور به همېش درسره
جوښت وي، لکه ميوې غوندې فايده به درڅخه واخلي.

د دانايانو ژوند، په اور يې ژوند

په اوږه يې بار دی، د دنيا غم د هوښيار دی

مطلب:

د ژوند خوښي او تازه ګي مدام له هوښيار سره تضاد او جنگ خوځوي، يعنې هوښيار د خپلې عقلمندۍ له مخې هيڅ ګاه د خوښيو، خوشحاليو او تازګيو خوند نه څاکي، ځکه څومره چې عقل زياتيږي، دومره ژوند زده کيږي، افکار پراخه کيږي، هر کار فکر ته لويږي، نو ځکه هوښيار په هر څه ډېر زور ږي، ښکلا يې زور بدلو کې ختميږي، خو ژوند يې سيده کيږي.

نو يا هوښيار شه، يا د هوښيارانو يار شه، که وځوريدې، خو ژوند به وګتې.

وحدت سل جوړوي، ډېر ته سم ټټر ډېوي

مطلب:

هغوی چې اتحاد کاروي، سل گزاره بیا سپر کوي، ځکه چې
وحدت وي، د یو بل ملاتړ وي، ملاتړ له یو څخه سل زیږوي.

نو که ځان غواړې چې سل کړې، د سل گزارو سپر شې، اتفاق د
ځان خصه وټاکه.

چې همت وي، کورې منزل گټل وي
مطلب:

هغوی به هیڅکله هدف ته ونه رسیږي، چې همت ورسره مل نه وي، ځکه هر کمال په توان ولاړ دی، هغه وخت ترلاسه کیږي چې توان کمال ته غېږه ورکړي.

نو هغه کمال چې گټل لري، که څو پېچلی وي، گټلی کیږي، خو چې همت شته وي.

بڼوال وېده دی، بڼې وچ دی.

مطلب:

کورنۍ لکه یو بڼ، که تربیې څخه محرومه شوه، وار په وار تحقيره شوه، ځکه بې پالنې بڼ ژر وچ شوی. عین شان بې روزنې کور، ژر تخریب حال ته لاړ شوی.

نو د کورنۍ مسؤله وېښ شه، وېده کېږه مه (غلی کېږه مه) خپل کور تربیې ته کړه.

چې نه دې وي گناه، د شپې گرځه په بېدیا
مطلب:

چې په کوم جرم ککړ نه وي، که د شپې هم مزل وهي، یا په هره
میرا شپه کوي، د ویر ترهه به نه لري، ځکه د مجرم ملگری ډار
دی. د پاک ملگری مواس دی.

نو صاف او شفاف اوسه، په هیچ حال، مهال او ځای کې به د
ویر مرثې ونه گرځي.

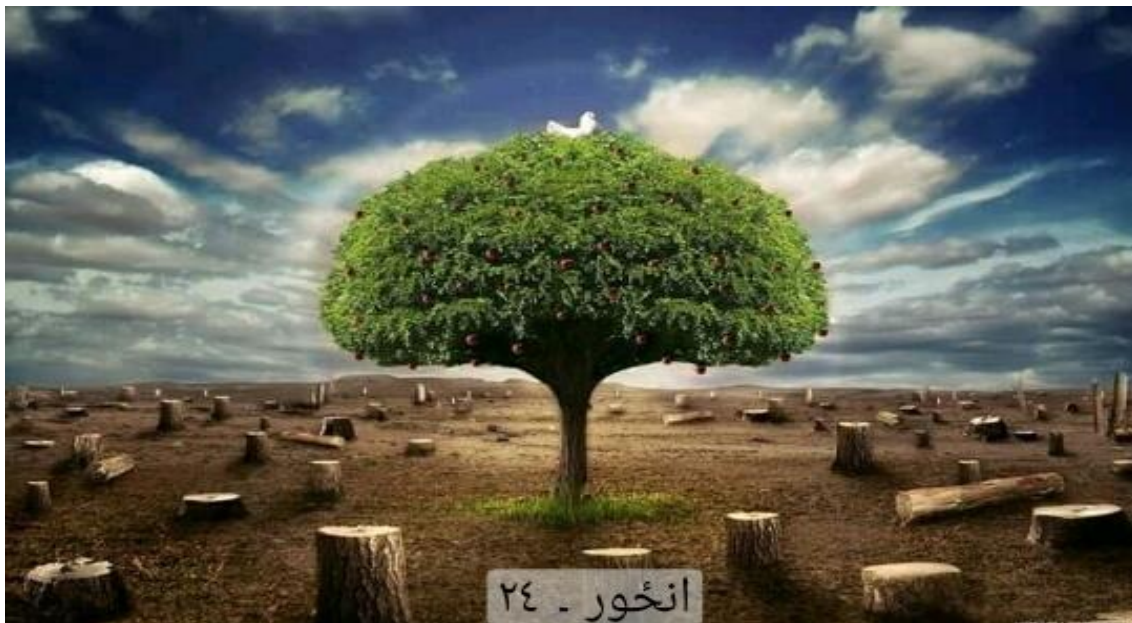

سر به خوري، قانون چې ماتوي

مطلب:

هغوی چې قانون ماتوي، په اصل کې خپل ځان ماتوي، ځکه هر قانون چې هر چیرته نافذ وي، هلته سر او مال خوندي وي او که هلته بیا قانون ماتېږي، د سر او مال زیان به ضرور پېښېږي.

نو که هر چیرته ځان او مال خوندي پاتې کول غواړې، د هماغه ځای قانون اختیار کړه. د کور روزنې قانون، د کلي او قوم نرخونو قانون، د ښوونې او روزنې قانون او د هیواد اساسي قانون، خو باید د الهیت او بشریت گراف وجود وي.

ونه شنه ده، په ځای ده

مطلب:

ښه انسان لکه زرغون نیا لگۍ، مدام په ځای پاتې وي، چې له زیان څخه سالم پاتې وي، ځکه هغه شجر نه وهل کیږي، چې پسولل وي، پسولل (زرغون) سیوری او مېوه لري. همدغه شان ښه انسان اخلاق، د هر چا احترام او عاطفه لري، ځکه سالم ځای لري.

نو که ځان زرغون، له زیان څخه محفوظ، په کور، ټولنه کې محبوب رایجول غواړي، ښه خوییه اوسه.

که ژرنده په اوبو چلېږي، ژوند په لمونځ چلېږي
مطلب:

د ژوند ايین لمونځ دی، چې بې لمونځ شې، ژوند ستونزمن شي،
ځکه ژرنده په اوبو چلېږي، خو حصول وکړي. اوبه چې نه وي، د
حصول آله يې نه وي.

همدغه شان خوښمنده ژوند په لمونځ چلېږي، کله چې لمونځ نه
وي، هغه ته پت، راحت او کمیابي هم نه وي، ځکه آله يې نه وي.
نو لمونځ د ژوند بريا او جميله ده، په هر زمان، مکان او حال کې
تاته پت، راحت او صحت درېښي.

میوه چې خوسه شي، زیان یې شاوخوا لږ شي
مطلب:

له بد خلکو سره په عادي شکل صحبت کول، حتمي به ته هم بد
کېږي، ځکه لېدل شوي میوه خوسه وه، څنگ کې ښه یې هم
خوسه وه.

نو له دوی به هم بتر شي، چې له بدو سره ژوند کړي.

هغه خپل دی، چې په اور در سره ګډ دی
مطلب:

دوست هغه دوست وي، چې سخته کې دې جوښت وي، د
مرستې لاس يې خوږ وي، ځکه يار هغه يار وي، چې سخته کې
پکښه وي، د مرستې هوډ يې پاک وي. همدا راز ښه يار دريم
لاس دی، د ناکړدۍ په حل کې قوي رول لوبوي.

نو له خپل سره مخلصانه چلند، په سخته کې مهذب او بزم کې
تاکيد وټاکه، ربرې به جدي ختمیږي.

په ازار کې مور مهبجوره، انجام يې بچي گوره

مطلب:

که مور ازار وه، بچي عفوا ناکام وه، په دا محال دنيا څخه فراق
وه، آفت بلا په بچي راغله، ځکه ځينې د دې پرځای چې مور ته
مينه، قدر او سکون ورکړي، برعکس سپکې سپورې، واويلا،
ان ټکول ورکوي، چې انجام يې ناکامي، نارامي او حسرتي وي.
نو که زړه پاچا کول غواړي، د مور زړه وگټه، چې ابدې پاچا
وگرځي.

که تور دی، زړه یې واورې غونډې سپین دی
مطلب:

خپلوی ټاکلو کې د تورو، سپینو خوښه مه لټوه، بلکې د سپین
زړونو ټاکوونکی اوسه، ځکه ځینې مظهر کې سپین وي، خو
زړونه یې تور وي او ځینې مظهر کې تور وي، خو زړونه یې د
واړې غونډې سپین وي.

نو د دوست په ټاکلو کې د چا فېشن، منزل او رنگ ته مه گوره،
هغوی چې باطنپاکه، نېک افعاله او سالمه خویه دي، که رنگ
کې تور دي یا سپین، ویې ټاکه.

که پور دې واخېست، سبا يې درنه واخېست
مطلب:

هغوی چې نورې خويندې، ميندې سپکوي، سبا خپلې خويندې،
ميندې خپله سپکوي، ځکه زنا پور د. نن که دا پور ته اخلې،
سبا به دا پور ستا مور، يا خور او لور حتمي پرې کوي.
نو په ياده لره! د بل سپکه، بدل يې سبا خپل کسه.

زمرې چې خوار شي، کرار شي

مطلب:

ځينې خلك چې زاړه شي، بد يې ورك شي. داسې خو زمرې چې ځناور دی په ځوانۍ کې مست او زورور وي، خو چې زوړ شي، زور يې گور شي. ځينې ځوانۍ دا رنگ په زور، مستۍ، کمربازی، لوچکۍ، لوفری، بداخلاقی، بې حیايۍ او په ساز، سرود او په نشو لهو کړي، چې کله زوړ، په تن زهير شي، بيا انسان ترې ووځي. نو که بيا پاچاه شي څه فايده، چې سپک تاريخ هميشه ايښی وي. نو اصلي ځواني ده چې انسان بايد کې ښه اوسي، ځکه د ځوانۍ چاره اثر او بنياد لري، که چا ښې ترسره کړه، همدومره به سعادت پيدا کړي او که چا بدې همدومره به نقصان پيدا کړي.

که روزنه یې ناوخته شوه، د کشر لار غلطه شوه
مطلب:

د کشرانو په تربیه کې همېشه جلتې، جدي، ساعي او داعي
اوسه، کنه لږه ناوختي به یې د تل لپاره ناکامي، بې حیثیتي او
ذليلي وگرځي.

مېړه چې رمې څخه جلا شي ، د لېوه ښکار شي.
مطلب:

هغوی چې شاوخوا خلکو ، خپلوانو او قام سره تماس بېله وي .
درد ، غم او بې پتي به یې حتمي ځي ، ځکه مېړه هغه وخت د
لیوه ښکار گرځي ، چې رڼه او د رمې ایين تعدیل کړي . عین
شان وگړي هم ځپل کیږي ، چې شاوخوا خلکو ، دوستانو او
جامعې سره ارتباط وشلوي .

نو که ځان او کورنۍ د بې لارۍ څخه ژغورل غواړي ، د شاوخوا
خلکو ، خپلوانو او قام سره په غم ، ښادی او نرخ کې ونډه وال
اوسه .

معصوم اسير به وهل کيږي، په زندان جاهل حکم چليږي.
مطلب:

د کورنۍ واگې چې د جاهل لاس ته ولوېده، هلته به بنځه رټل او
ټکول خوري، ځکه اسير په زندان کې تهذيب کيږي، په اخلاقو،
وهل کيږي نه، مگر ناپوه حاکم تهذيب نه، ټکول کاروي.

همدغه شان به بنځه رټل او ټکول حتمي تيروي، که کورنۍ
واگې ناپوه چلوي، نو بنځه د بشر وسعت ده، د راحت منبع ده او
د کور ډپوه ده. حق، ارزښت، راحت او نېک خصلت ورکوه.

چې مړ نه یې، مات هم نه یې
مطلب:

که بې کچې هم فقید شوي، یا توتیه پاتې وې هیله، زغم او ځواک
له لاسه مه ورکوه، هڅه وکړه چې ځان بیا بېدار کړې، ځکه ډېر
په ډېرو سببونو غورځیدلي، خو بیا راپاڅیدلي، د دنیا نایابه
سیدان او پاچاهان گرځیدلي.

نو په هر وضعیت کې هیله، تحمل او اطمینان ولره، هڅه ځانته
کار وټاکه.

انځور - ۳۷

په کومه ټولنه کې چې بدني تمرین عمده چلول کېږي، هلته د
طبيب اقتصادي وضعه بيخي نسکوره کېږي.

ځکه ورزش وايي بدن ته، ما عادت او منظم کړه، ناجوړ به نه
شي کله. کله چې ناجوړ نشوي، اړ نشوي ډاکټر ته.

که چاپلوس شوې، د خیرنو پښو خټل شوې
مطلب:

هغوی چې مال، مقام او هویت په چاپلوسی-گټې، مړ دې شي.
ځکه چاپلوسی د (ژوند زده کړه کتاب) له مخې، د نورو پښو ته
کوزېدل، خیرنې پښې یا بوټان یې په ژبه لمدول او پاکول دي.

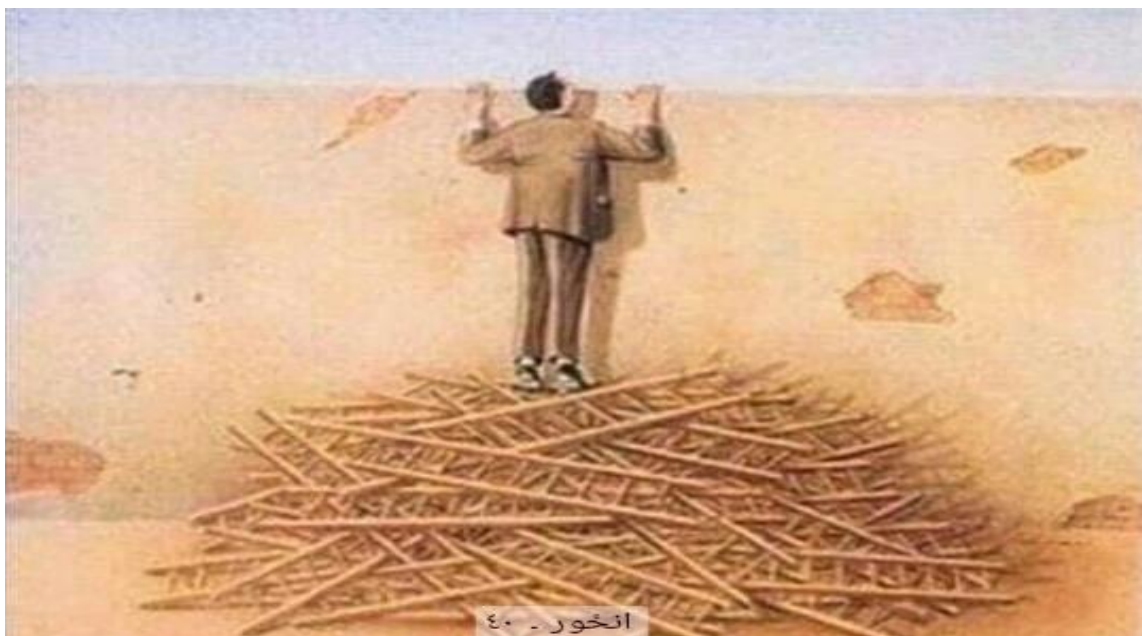
نو مال اهم نه لس روپی-دې وي، مقام نه، په لاس دې بوټپاکي
وي، خو د چا پر وړاندې سرتیټي دې نه وي.

که ټوپ اچول کېږي، د لښتي واټن به کتل کېږي
مطلب:

که د چا پر وړاندې تبصره، دعوا او مناظره گټل غواړي، دمخه
په سکالو اگاه اوسه، توان په ځان کې خامخا نيسه، ځکه (د
لښتي که ټوپ اچول کېږي، د مخه فاصله ازمايل کېږي، چې
وسعت نه وي، لاندې لوبدل پېښ نه کړي) د ځان او پوهې نه
پورته افرادو او پوهانو سره بحث نېول، لښتي ته لاندې پرېوتل
پېښوي.

نو که دعوا، تبصره او منظره په خپل نام خپلول غواړي، دمخه
پلان کې وړتيا وازمايه چې کولی شم، يا نه.

کمال په عقل دی، په مجال کله دی
مطلب:

د کمال گټلو لپاره د ډېر مجال موندلو هڅه مه کوه، بلکې هڅه وکړه چې ډېره هوښياري پيدا کړې، ځکه کم اصل ته که ډېر مجال (امکانات) هم چمتو شي، ځان به رسولی نه شي، خو فاضل ته لږ، په خپل عقل بسنه کوي:

نو د ډېر مجال جوړونکی نه، بلکې د عقل پلټونکی شه، په لږ مجال به موخه ووهي.

هغه ځای ته مه درومه، چې کې ځاييزې نه.

مطلب:

هغه ځای چې ستا له توان، خصلت او شان سره ټکر لري، له ورتګ يې ډډه وکړه، ځکه بعضې ځای ته تګ شخصيت ژوبلوي. نو هغه ځای ته مه درومه، چې هلته ستا عزت، ستا خبرې اورېدل، خصلت او ستا کواره درک کيږي نه.

چې منزل ته روانېږي، لاره کې خواږو ته ما اودرېږه!
مطلب:

کله چې کمال پیلوي، بیا د داسې گټو هڅه مه کوه، چې کمال
ته زیان رسوي، پاتې کېږي. کله چې منزل ته ورسېږي، خواږه به
خپله ومومي. نو هغه موقتي نفې، چې ستا کمال ته زیان
رسوي، ترېنه تېر شه.

که شپه څومره تورېږي، همدومره ستوري ځلا کېږي
مطلب:

که د ژوند يا د منزل ستونزه هر څومره اوږده ده، بعد همدومره
ځلانده هم ده، ځکه شپه که څو اوږده ده، خورون سبا لري.
نو ستونزې تحمل کړه، د بريا لذت به خامخا وڅاکي.

نورو ته پلار شه، وسیله یې فلاح شه
مطلب:

تل لکه نورو ته پلار جوړ شه، هغه ډول چې پلار د خپل اولاد
لپاره زیار کاږي او د کمیابۍ یې وسیله وگرځي، ځکه ځانته هر
څوک نفعه رسولی شي، مگر بهتر چې خپله غواړي، نورو ته یې
هم وغواړي او حصه ورکړي، هماغه دی. عین شان چې ته هم
کولی شې د پلار په شان هغومره نورو ته پېشرفت، عزت او
خوشحالي ورکړې. نو ژوند یوازې ځان لپاره مه کوه، بلکې د
نورو بنیازي د ځان زېمه وگڼه.

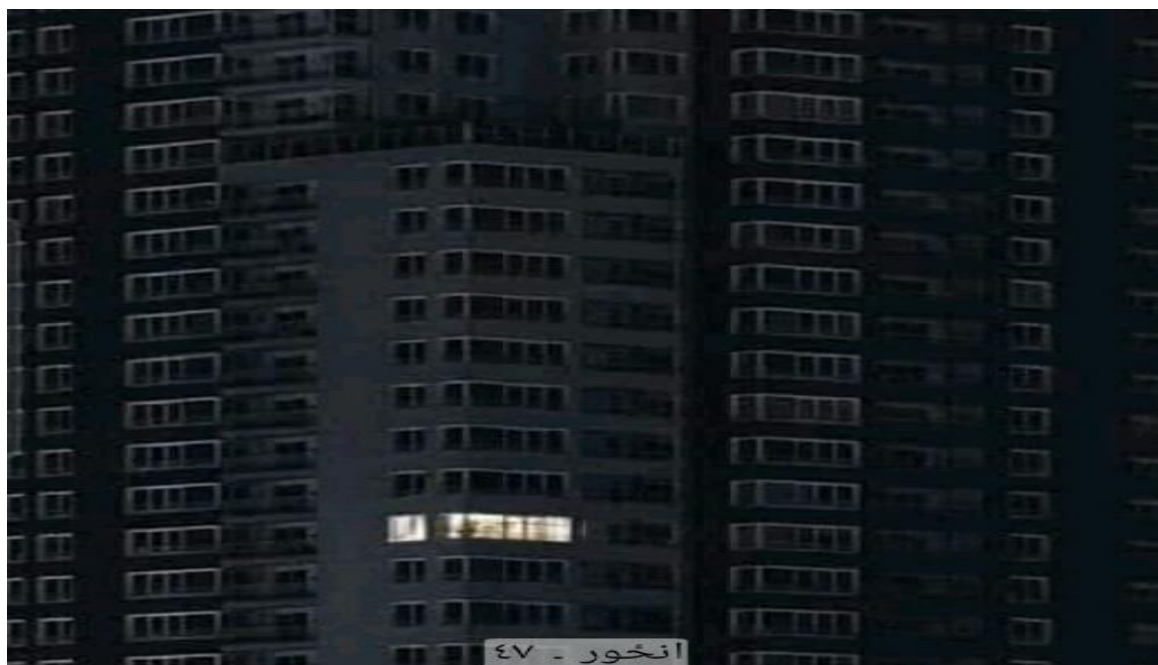
له دیواله باسل شوی، د مېخ داغ پاتې شوی!
مطلب:

یو وار زړونه ماتول، بعد ماضي صمیمت تقاضول، هیڅکله
ویسا نه خوري. ځکه مېخ چې یو وار په دیوال ټکوهل شي، بیا
ندامت له وجې وباسل شي، خو په دیوال یې داغ همغسې وي
همدغه شان چې زړه پرهر شي، که بیا عفوی ترې وشي هم، خو
درد په کرار نه شي، په زړه همغسې دېره وي. نو زړه چې ټکور
شوی، درد پرې ګنډل شوی.

ځينې وخت ځای بدلول، نېکمرغي درېښي.
مطلب:

هلته چې تحقيرې چارې (لوفري، لوچکي، بد اخلاقي، نالوستي او انتهايي) ترسره کېږي، مه اوسېږه. ځان جدا کړه، ځکه دا ډول ځايونو ته همېش خطر متوجه وي، چې اثرات يې شاوخوا روغو ته هم رسېږي. نو د اوسېده لپاره هغه ترخ وټاکه، چې شاوخوا خلک يې روڼ انده، راشيدنه او عرفانه وي. ته به هم روڼ انده، متدېن او عرفان وگرځې.

په توره تروږمۍ کې، روښانه کور داسې معلومېږي.

مطلب:

په بده ټولنه کې، صالحه کورنۍ داسې معلومېږي، لکه پورته عکس. ښه کورنۍ همدا خاصیت لري، نېک افعال یې لکه روڼ مشال، چې کور روښانه وي او روښانه کور فطري ده چې په نورو کې عیان پیژندل کېږي.

نو که غواړې چې ټولنه کې ځلانده، معززه او روښانه کورنۍ تعارف کړې، خپل کور اصلاح کړه، نېک افعال او نېک اخلاق ور زده کړه او بدفعالیو څخه نجات ور زده کړه.

د سر زورۍ چارې گټل نه لري

کمال په سر زورۍ نه گټل کيږي

مطلب:

په کوم کار چې پوهېږې، د کولو توانه نه پورته دی، له مخکې
ځينې تېر شه، ځکه ځينې چارې که په خوبه يا په زور کېدلې،
هغوی چې غواړي پورته فلک او اسمانو ته شي، وختي به اوس
ختلي وای، مگر هيڅکله به ونه توانيږي.

نو ځينې چارې پرته له کړاو بل څه نه درکوي، پایلې يې هم منفي
وي، نو عبث وخت مه ورکوه.

تنور که خپله سوځوي، حامه ډوډۍ کمال ته بيايي.

مطلب:

هوبنيار ځان د تنور په شان سوځوي (ربرې گالي) خو نور ته خوښي، راحتي او کميابي وربښي، ځکه خوښونکي او بريمن ژوند ځانته هر څوک رغولي، پورته حېولي شي، خو ممتاز انسان د ځان په شان د نورو خوشحالي، کميابي او عزت ساتي. لپاره کار کوي، چې ان په اور ورته گډيږي.

نو که اړتيا شوه، ځان تنور غوندي لمبه کړه يعنې ربرې په ځان ومنه، خو نورو ته فايده، دفاع او بريا وگرځه.

که سل خراغه مړه دي، د يو روڼ رڼا په ټولو لگي.

مطلب:

که سل کورونه، سل ټولنې هم ناعلمه وي، خو چې مشري په عالم وي، د علميت رڼا يې سل کورونه او ټولنې روښانه کولی شي، ځکه لارښود چې کومه لار خوځوي، فطري ده چې لاندیني هماغه لار خپلوي، يايې خواص زده کوي. نو که د مشر لار سپېده خوځېده، ځان او نور به د ساحل څخه کمياب پورې کړي او که کوږ روان و، ځان او نور چپه سمندر کې ډوب کړي. نو د هغه کور، قوم او هیواد اختيار چې د هوښيار عالم په واک چلیږي، هيڅکله به خوار، لتار او وران نه شي.

له هغو خلکو هغه خلك طالع مند دي، چې نه مېشت په اروپا، نه افريقا دي، په خپل مامن دېره دي.

مطلب: چې سر او مال ته مو بې حدا زيات خطر متوجه نه وي، بل وطن ته لاڅه، بل ايالت، ولايت، قام او ګاونډ ته هم کوچېږئ مه. ځکه خپله عقېده، فرهنگ او پت په خپل هېواد، ولايات او قام کې ښه ساتل، ترسره کېدل او پالل کېږي. بل هېواد، ولايات او قام ته کوچېدل، خپلې عقېدې، فرهنگ او عزت ته خامخا صدمه رسوي، ځکه بل ځای به حتمي بله ژبه، بله لهجه، بل فرهنگ، بل عادت او شايد بله عقېده ولري، چې د دغه غيرې خصلتونو سره په څنگ کې مېشت کېدل، به حتمن تاسو هم د دوی په عادتونو اموخته کېږئ، عادت کېږي او ککړېږئ.

نا مصوري ويناوې

علم نشاط ، بنيراز او ضرورت دی

- بې علمه خلك كټ مټ د پندو او كڼو خاصيت لري، كه څه ويني يا اوري هم، بيا هم د حق او باطل ترمنځ تميز كولى نه شي.

- بې علمه ځاى كې مه اوسه، بې علمه حال، مهال او مكان كې هر فساد كيدلى شي، اند د سر په زيان تمامېدلى شي.

- له ظلمونو، تورتمونو او جهلتونو څخه د راوتو يواينۍ لار علم دی.

- په علمي ډگر كې ټولې رتبې غوره دي، خو تر ټولو غوره يې معلمي او ليكوالي ده، چې نفه يې تل احيا وي.

ډېر مه ټاکه چې نه راسپړي، که يو وټاکي، کمال به وگټي.
مطلب:

د ځان لوړونې په موخه دومره هدفونه مه ټاکه، چې ټول له لاسه غورځوي، بلکې د يوه غوره هدف لپاره مبارز اوسه، د ډېرو هدفونو سهم به وگټي.

- د هدف لاس ته راوړلو لپاره، ډېر مجال نه، بلکې ډېر عقل وکاروه، په لږو مجالونو به هدف وگټي.

- کله چې منزل پیلوي، نو عزم داسې جزم کړه، چې لاره کې ایسار خنډونه رزم کړي، بیا به ته نایاب بزم گټونکی وي.

- موخي ته د راسېدو لپاره يو شرط دادی، چې بايد خوشحاله اوسي.

- که په هغه حکمتونو، نهادونو او سازمانونو کې ولوېدې یا ښکېل شوې، چې حال او تاریخ یې په فساد او جنایت ککړ وي، بیا د ښه، خوشحاله، وقاره او روښانه ژوند کولو هېله وشلوه.

- د صاف او شفاف ژوند رغولو لپاره، له نورو سره د ښه برخورد ټاکل دي. ښه برخورد د تور ژوند د سپینولو درمل دي.

- د ژوند هره لحظه توپیر موندونکي ده، یا خوښونکې یا سخته کوونکي ده.

- هغه ژوند هېڅ ارزښت، کیفیت او قابلیت نه لري، چې نورو ته سر ټیټ وي.

- که غواړو خوښوونکي ژوند وکړي، که د ډېرې هوښياري لايق،
قابل او څښتن هم واوسي، ساده کي مو د خوي حصه وټاکي.

- د ژوند حال که ښه بهيرې يا بد، خو ابدې شکل نه شي غوره
کولي، خامخا تغيريدونکي دي، نو په هيڅ حال کې بهي زغمه او
مغروره نه شي.

- د داسې ژوند ټاکوونکي او خوځښتوني شه، چې د ځمکې پر
سر دې هيڅ انسان ته سر ځوړند نه وي.

- يووالی کورونه، قومونه او هېوادونه جوړه وي.

- نايووالی کورونه، قومونه او هېوادونه وړانوي.

- د بريآ، سلامتيا او خوشحالتيا راز په يووالي کې دی.

- د کورنۍ يووالی په ګاونډه حکمراني چلوي، د ګاونډ يووالی په قام. د قام يووالی په هېواد او د هېواد يووالی په ګرد جهان حکمراني چلوي.

- هغه کور او هغه ټولنه چې د وحدت درمل کاروي، هيڅ وخت به د ناکامۍ، تخريبي او بې شرمۍ په رنځ اخته نه شي.

- اصیل خلک د (راځۍ ژوند زده کړو) کتاب له مخې داسې تعريف کيږي: اصیل خلک د زانې په څېر دي، که ځينو ټولنو، بنډو، کورنيو او خلکو ته نږدې شو، د زانې په شان ښکار به شي ، يا به يې ژوند مري يا به يې پت مري او که له دا ډول شکلونو څخه فاصله کې و، د هوايي زانې رقم به محفوظ او پتمن پاتې شي.

مطلب:

هونسياران، پوهان او شان خلک په هغه ټولنه (هېواد ، ولايات ، کلي ، خپلوان او خلکو) کې هيڅکله ځان هويت ته نه ورکوي (ځان نه ښايي) چې هلته سپکې چارې ، ظلمي چارې ، ملحدې ، ناخپلواکې ، شرناکې ، فاحشې او په ټوليز ډول نيرنگې او غلطې چارې ترسره کيږي.

- ښه انسان د پتمنۍ ، راحتۍ او کميابۍ حزانه ده.

- اصیل انسان هيڅ گاه نه خواريږي.

- سالم خلک غچ نه، عطا اخلي.

- علم، کمال او هوبنیاري د چا په رنگ، طرز او خبرو کې مه لټوه، بلکې سینو او زړونو کې یې لټوه، ځکه ډېر هوبنیاران او پوهان شته، چې کواره او خبرې یې عادي، بې ډولې او ساده ګي وي، خو په اصل کې د سترې پوهې او هوبنیارۍ څښتنان وي.

- د هوبنیار یوه خبره، د کم اصل د سل خبرو څخه سل ځله بهتره ده.

- د دانایانو او نادانو دوستي هیڅکله پایښت نه لري.

- کم عقل د یو کمال په زده کولو خودبین کیږي، هوبنیار د سل کمال په زده کولو هم نه خودبین کیږي.

- کمال په عقل گټل کیږي، چې عقل نه وي، په ډېرو امکاناتو هم بایللی کیږي.

- د کم عقلانو په مجلس کې، د عقلمند نشیمن (اوسېدل) داسې دي، لکه تنور کې د سکروټو سوځېدل.

- هوښیار د کم عقلانو د کم عقلۍ له وجې داسې سوځیږي لکه گرمه سکروټه.

- څوک چې د موسکا هنر په ځان کې نه لري، ډېر دوستان به نه لري.

- د ژوند پېچلو کرلېچو سره سره بیا هم موسکا کول، ځانگړی فن غواړي.

- موسکه لرونکي خلک دوست پلټنې او موندنې ته اړتیا نه لري، بلکې موسکا یې خپله د پلټنې او موندنې وسیله ده.

- هر کس نه شي توانېدلی، چې په ځان کې د موسکا هنر وټاکي.

- چا چې خپل قام او هېواد وپلوره، په اصل کې هغه قام او هېواد نه دی پلورلی، بلکې ځان يې وپلوره.

- له خپل هېواد سره خیانت، له خپل ځان سره خیانت دی.

- که خپل کور دې وپلوره، حتمن به سابه ځان هم پلورې.

- په لوړ ولور د خور او لور--- واده کول، واده نه، بلکې پلورل دي.

- زلمیتوب کې ځان هدف ته نه رسول، د ښې اینده پلورل دي.

- که د بل احترام ونه کړې، خپل احترام دې وپلوره.

- که پلار ښه ژوند تېر کړ، د اولاد روزنې وسپله به وگرځي، ځکه د پلار ښه والی، د اولاد په ښه والي کې اهم او مثبت رول لوبوي.

- د بچي لپاره د پلار دا ستر کار دی، چې ښه تاریخ ورته پرېږدي.

- غوره پلار هغه دی، چې خپلې کورنۍ ته په خپل وطن او خپل ولایت کې ژوند جوړ وکړي. په حقیقت کې د ښې، شکوهمندې او روڼ اندې کورنۍ ځانگړنه هم همدا ده، چې په هر وضعیت (خانۍ او غریبۍ) کې د خپلو توکم ژبو، فرهنګ او رواج خلکو سره جوړښت واوسي.

- که پلار ځان حراب کړ، اولاد یې خپله حراب کړ.

- که پلار بچي ته وایي چې سگرېټ راوړه، دا په دې مانا ده، چې بچیه ته سگرېټ وڅکوه.

- پلار نه شي کولی ځان د بچي له مکلفیت څخه ازاد کړي، له ماشومتوبه تر ځوانۍ روزنه، پوهنه او څارنه، بعد تر عمره او توانه باید د ژوند په هر چوکاټ کې مرسته، نظریه او هڅونه ورکړي.

- پلار به هیڅکله کورنۍ او ټولنه په معیاري، تربیتي او مترقي شکل اداره نه شي کړای، تر هغې چې پومبۍ ځان اداره نه کړي.

- که وقاره، هوښياره، سزاواره او تجربکار کورنۍ ترميم کول غواړي، بويه په کور دننه د حيثيت، غيرت، لياقت او نصيحت روش او خبرې مروجې کړي.

- د عزتمني کورنۍ خواص يو دا وي، چې هلته د مېلمه مخلصانه، احترامانه او درنده پالنه کيږي.

- له يوې ښې کورنۍ سره، يو کلی ښه کېدلی شي او د يوه ښه کلي سره، يو قام ښه کېدلی شي.

- له يوې بدې کورنۍ سره، يو کلی بد کېدلی شي او د يو بد کلي سره، يو قام بد کېدلی شي.

- که د کورنۍ حيثيت، غيرت او اصليت ساتنه غواړئ، د گڼې گونې يا ښارونو کې د اوسېدلو څخه ډډه وکړئ. داسې موقعيت وټاکئ، چې هلته ډېر او رنگارنگ نفوس شتون ونه لري.

- د پاچاهۍ د تخت څمليستونه د نيستۍ په مازديگر څملاسته غوره دي، چې ځان او کورنۍ د ناروا مانا زنا، نشه بل بې لمانځه څخه امن وي.

- که په کورنۍ کې يو غړی بې لارې شو، د شر او فتنې نقصان يې کورنۍ، گاونډ او خپلوانو ته هم رسېږي.

- د هغوی په هغه مال، مقام، نام او خانۍ دې اور پورې شي، چې په وجه يې د ځان او کورنۍ تربيه (شرف، درنښت) له پامه غورځولی.

- د کورنۍ يو ښه غړی نه شي کولی، چې د ټوله سپکه کورنۍ جامعې ته ښه وړ وپيژني. مگر د کورنۍ يو سپک غړی کولی شي، ټوله شريفه کورنۍ جامعې ته سپکه وړ وپيژني.

مطلب:

د يوې درنې کورنۍ حال، نام او تاريخ به په ډېر ښه وضعيت، حالت او روانيت کې شتون ولري، خو د يوه سپک، بدنام او ناروا غړي له امله به تمامه کورنۍ سپکه، بې ارزښته او بدنامه نومول کيږي.

- په کور، قوم او هېواد باندې د بل يا بېگانه واکونه، هنگامي جوړه وي.

- د کورنۍ روزنه، د غلط لارې څخه ژغورنه او اېنده يې جوړونه، د کور د هر مشر مکلفيت گڼل کيږي.

- د کورنۍ پتمنۍ، شکوهمندۍ او سلامتۍ ته زيات زيان هغه وخت حواديښيږي، چې د خپلو خلکو، دوستانو او پيژندويانو سره عادي تړنګتيا او مناسبات وشلول شي.

- د کورنۍ يووالي وړانول، د ناکاميو، بدناميو او بېوزليو زيری دی.

- د ژوند هره شېبه تغيريدونکي ده، په هر تغير کې د کورنۍ يووالي، جوړښت او په ټوليز ډول ښه والي ته جدي، نظري او ژمن اوسۍ.

ددې کتاب پر بناء، ماشوم د ذهن له مخې په افکارو، افعالو او پرېکړو کې له ۱۸ کلنۍ ان ۲۰ کلنۍ څخه په بنسټه عمر کې پوره خپلواک، عرفان او تجربکار نه گڼل کېږي. نو دغه عمر لرونکو ته، په افعالو او پرېکړو کې جامع تسلط مه ورکوی.

- که ماشومان مو د بل د واک لاندې رالوی کړه، حقيقي اصليت به يې هيڅکله بوی نه کړی.

- د ماشومانو عمرونه مو چې کم تر کمه شل کلنۍ ته نه وي راسيدلي، هيچا ته ان نږدې دوستانو ته يې هم په هيڅ برخه کې، تعليم پوهنه، روزن پوهنه، کسب پوهنه او ورزش پوهنه --- کې په تسلط مه ورکوی، ځکه انسان دومره د بزرگۍ توان نه لري، چې د بل انسان اصليت او صداقت د هغه په زړه او اراده کې وپيژني، خو د واک لاندې ماشومان په حقيقي عزت او صداقت طور تربيه او وروزي.

- که د اولاد په تربیه هر وخت، هر حال او په هر مکان ټینګار، پام او کار ونه شي، د سالم اولاد څښتن به ونه اوسي.

- څومره زیار چې پلار د بچي د علم لپاره کاږي، همدومره باید د تربیې لپاره هم وکاږي.

- بچي ته د ښه ژوند رغولو لپاره د پلار او کورنۍ یوازې دا مسؤلیت نه دی، چې تر لسانس او ماسټرې یې ورسوي او په مقام یې کښېنوي. بلکې پلار او مسؤل دی، چې د علم تر څنګ یې په حقیقي تربیه هم سمبال او د شر، فساد او ناروا کړنو څخه نجات ورکړي.

- کشران مو په سفر او قضاوت کې خپل سري مه پرېږدئ، ګني وراني به ووينئ.

- کله چې دوست لټوي، د پېژندلو لپاره يې رنگ، لباس يا په ټوليز شکل ظهور ته مه گوره، بلکې تاريخ او افعال يې گوره، بيا به دوست موندلو کې ته غوره ټاکونکى يې.

- له هغو خلکو ملگرو، کلېوالو او پېژندويانو سره هيڅکله اړېکې مه شلوه، چې په کوچنيوالي او ځوانۍ کې دې ورسره بلديت، صحبت او شناخت درلود.

- د سپک او عزتمن دوستي هيڅکله پايښت نه لري.

رشتې کولو کې خپلوان وټاکئ، خپلوانو کې د رشتې اصل او نا اصل حتمن تاته معلومدار وي.

- د هغو پيسو ډېروالۍ سخت كار دى، چې په ساوتگۍ گټلې شوې وي، ځكه د ساوتگۍ (ستومانۍ) پيسې اكثره كمې وي. مگر د هغو پيسو ډېروالۍ آسان كار دى، چې ساوتگي ونه لري، ځكه ناساتوگه پيسې اكثره د غلې او رشوت له لارې گټل شوې وي.

- د هغه كاروبار پيسې چې په ناوړه (فاحشاوو، نشوو او نقصان موندونكو) افعالو مصرفيږي، هيڅكله به وده او دوام ونه مومي.

- هغه استوگنځۍ چې په ناپاكو پيسو، په ظلم او عصب شوې ځمكه آباد شوي وي، هلته به رينښتيني خوشحالي، وقار او برکت هيڅكله وجود ونه لري، هم به جنجالونه، رنگارنگ نقصانونه، سپكې او د نسل تخريبي دوام او عام وي پكښې.

- ناصافه سرمايه (د غلې، رشوت او سود سرمايه) د كورنۍ حيثيت، وحدت، شوكت او محبت له منځه وړي.

- اکثر نادان او سپکان خلک ژر نه زړېږي، د ډېر وخت لپاره تازه پاتې وي.

- له نادانو او سپکانو سره ګډه مزل، وبه نه رسيږي تر منزل.

- د کم عقل، کم عقلۍ ته عقلمندي ويل، کم عقل کې غرور پيدا کوي.

- د احمق کوچنۍ مېړانې ته، لوی لقب ورکول، احمق به يا مغروره وي يا هوښیاروي.

- له نالوستانو او جاهلانو سره وخت او صحبت تېرول، يا به په ځان سپکه وږې يا به زغمه.

جعلي درنښت

- معاصر کې ډېر قدر هغوی گټي چې مال، مقام او هویت لري، خو کوم قدر؟ هغه چې یوازې ظاهري او مطلبی بڼه لري، دا قدر د (ژوند زده کړه) کتاب له مخې د اصلي قدر ذرې ته هم نه راسپدل تعریفوي، ځکه اصلي قدر چې د انسان د ښو او ښو افغالو په ذریعاً ترسره شي، بلل کیږي.

- چې مال او اقتدار لري، که بد لري او سپک، ټول عالم لري.

- چې مال او اقتدار نه لري، که ښه پرېمان لري، عالم ځینې نفرت لري.

- که چا ته د مقام په نیت احترام کوي، دا ستاسې په ښکاره ناپوه، سپکۍ او چاپلوسی برهان کوي.

- که (ښه) ممتاز، شفاف، وقار او لوړ عمل نه وای، نو په یادېدلو به خوله او ژبه خورېدلې. په دې مانا همدا لحظه تجربه وکړئ، کله چې د (ښه) لفظ یادونه کوئ، نو ژبې، شونډو او په ټولیز شکل خولې ته پام ونیسئ، وبه ازمایئ چې هیڅ خوځښت نه کوي او په خورا نرمۍ او ناستومانۍ سره ویل کیږي.

- که د ښه شخصیت لرونکی وي، ستا په ذره بدو به هم خلك اصلاحي نقدونه کوي، خو هدف به یې ستا سالم شخصیت له تحقیر، نقصانۍ او بدننامۍ څخه ژغورل وي.

- دا مه هېرئ ښه زیار، ښه هڅه، ښه مبارزه او ښه احترام هرو مرو ثمره زېږوي.

د ورزش اړتيا بنکلا او فايده

- د ورزش فايده، بريا او سلامتيا، د پاچاهۍ په تخت کې هم نه موندل کېږي.

- ورزش د سلامتيا لپاره هغه نايابه درمل دي چې له طبيب سره هم نه موندل کېږي او خپله طبيب هم اړ دي چې ياد درمل د کارېدو لپاره ومومي.

- د سلامتيا، بنکلا او هوسا مومۍ يوازينۍ درمل ورزش دي، چې مفلسۍ کې هم ترلاسه کېږي.

- ورزشکاره شخص د چاڼ شوې فولادي مېخ خاصيت لري، د متانت له وجې په کلکو ديوالونو کې ننوځي.

- ناورزشکاره شخص د زنگ وهلي مېخ خاصيت لري، د زبون له وجې په نرمو ديوالونو کې هم د ننوتلو وړتيا نه لري.

- کم وزن لرونکي خلک تل بريالي وي.

- کم وزن د کم وزن لرونکو یوه بریا ده.

- کم وزن لرونکي خلک د نورو په نسبت شاد او وقاره ژوند لري.

- کم وزن لرونکي خلک صاف او شفاف وي.

- کم وزن لرونکي خلک اکثریت هوښیاران وي.

- هيڅکله د چا په اتماس پورې کنډلې هېله په زغرده مه ترديد
کوه، ممکن ستا زغرد ترديد دده حياتې هېلې اوبو وړې وگرځي.

- که څوک ځانته عذب ټاکي، بې پته، ناکرار شي، بيا دې گاونډ
وگړو او خپلوانو سره تعلقات وشلوي.

- که ډېره ستره، ارزښمنه او نادره توره هم ترسره کړي، چې د
ځان بنودنې ښکار شي، ارزښت به يې خپله اوبو وړی کړي.

توره وکړه، ستاينه يې نورو ته پرېږده، هغه ډول به وستايل شي،
چې خپله تا نه شو ستايلي.

- هيڅ گاه بې برهانه قضاوتونه مه کوه، جرم يې تثبيت کړه، بيا
يې تبعيد کړه.

- د شپې پر مهال د ځيرك فون كارول، د سترگو ليد د بايللو زيری دی، چې د عادت كوونكو په ژواك سخت گذار دی.

که له دې گذاره ځان ژغورل غواړئ، د شپې لخوا د ځيرك فون كارول كم يا بند كړئ.

- پښتون د ځان حريف تر ټولو نږدې دوست گڼي، بېگانه ته هيڅ نه دی.

- كوم كار چې پوهېږئ زيان لري او بيا ترسره شي، زيان به يې حتمي كورئ.

- ناگهان حكمونه تباهي زيږوي.

- ځينې خلك د دومره ښكلي كوارې څښتنان نه وي، خو د لوړ
موقف له امله ښكلي وگرځي.

- د بد سلوكه فرد په مقابل كې نېك سلوك ټاكل، هغه ته د
خپېرې گذار دی.

- د هر نيم ساعت په دوام د ځيرك فون په كارولو كې لېمونه ته له
يوې تر درو دقيقو پورې وقفه ورکړئ او خوڅو څو ځلې مو سترگې،
خلاصې، بندي او ورغړوئ، ځكه هر څه ارامښت ته اړتيا لري.
همدغه شان د سترگو ليد هم ارامښت ته اړتيا لري.

- ته يې يوازې د ځان لپاره نه يې مسؤل شوی، بلکې د ځان په
څېر د نورو مسؤليت هم لري، چې تر اندازې بايد کار ورته
وکړي.

- له تېر نه پند واخله، اينده ته پلان واخله او فعلاً ته جدیت واخله.

- نورو ته همېش په درنه سترگه گوره، که سپک دي يا درانه، ممکن سپک ته ستا چلند سبق وگرځي او دروند ته لا.

- په بې ننگو، بې پتو او مړتدو کې تر ټولو بې ننگه، بې پته او مړتد فرد هغه دی، چې د خپلې مور، خور، ښځې او لور په بد فعالۍ اگاه وي، خو هغه پرې چوپ او هيڅ غبرگون نه ښايي.

- انسان کې دوه غوږنه، يوه خوله د مانا په لحاظ ډېر اوږدېدل، لږ غږېدل دي.

مطلب:

که دوه غوږنه، يوه خوله په سل سلنې چوکاټ ونغاړل شي ۶۶، ۶ سلنه بايد د نورو خبرې واورېدل شي او ۳، ۳۳ سلنه خپلې خبرې واورول شي.

- هيڅکله د نورو پر شخصيت استهزاه مه ټاکه.

- د نورو حق او تسلط مه سلب کوه.

- د خپلو ناکاميو، مفلسيو او ناراختيو شکوه نورو ته مه بيانوه،
بلکې ځانته يې بيان کړه او د حل گودره ورته ولټوه.

- په لوظنامو کې بغاوت مه کوه.

- د داسې ژوند ټاکونکي شه، چې هيڅ انسان دې سرټيټي ونه
مومي.

د شعر په شکل متلي ويناوې

د کتاب لار

که لارې د ژوند زده کړه په لارې
بری شوې د نایابو خلکو لارې

که د کتاب په لاره خوځېدې، هغه مقام به وگټې، چې لږ
اشخاص ورته راسیدلي دي.

دا کتاب چې لوستل کیږي
لویدلي بیا راپورته کیږي

هغه افراد چې ناکام شوي او د ژوند کولو هیله یې بایللې، که دا
کتاب یې ولوست په عمل کې، ځانونه به اوچت کړي.

له ښو خلکو سره لاره
د هغوی وي لار کمیابه

څوک چې د ښو خلکو سره ناسته پاسته، تلنه او راتلنه یا په ټولیز
شکل تعلق لري، تل به پت، راحت او کمیابي لري.

له بدو خلکو سره لاره
د هغه وي لار ناکامه

له بدو خلکو سره وخت، صحبت، نشیمن او مصلحت خوځول،
یوازې د ناکامۍ او بې شرمۍ لاس ته راوړل دي.

که ته ښه شوې
همېشه د خلکو خوښ شوې

ته په خپله ځان کې ښه شه، که نور ډېر بدان هم وي، تاته به په
ښه برخورد قایل وي.

که ولوېدې بیا جگ شوي
گټلۍ د منزل شوي

که د ژوند کړې او وېرې، کنې او ناقصې، لوړې او ژورې مرحلې
دې وزغملې، یا په کار او کمال کې دې غم پند، ځنډ او خنډ
صبر او حوصله کړ او دوام دې ورکړ، هرو مرو به هغه مقام وگټي
چې تاته ځنډ، ځنډ او ناهیلۍ گرځېدلې و .

غریبي پیغوري نه ده
بل ته لاس نیول پیغور ډه

د غربت په طالع مه مایوسه کېږه، غربت پیغور نه گڼل کیږي.
بلکې نورو ته په سوال کولو مایوسي اختیار کړه، سوال پیغور
گڼل کیږي.

په زړه ساني
په خوله خاندي
موسکا لرونکي هنرمندان، که په زړه خو پرهر، دردمن او
مایوس هم وي، په خوله خاندي، په زړه ژاري.

ژوند کمال دی

نن خفه سبا خوشحال دی

د ژوند هره ورځ تغیر موندونکي ده، نن به ستا په تسلط کې وي خو سبا به یې ته په تسلط کې وي. یعنې که نن ورځ آسوده، کامرانه، جماله او بې غمه ده، ممکن سبا ناکامه، ناکراره، غمکړه او مدهشه وي، چې باید دواړه حالتونو کې احتیاط تعین شي.

یار چې یار وي

په ځان کې دریم لاس وي

ښه دوست د وجود دریم جز دی، د ژوند په سخته بېچلتیا کې داسې دی لکه د وجود سره چې نېم وجود بل وکنډل شي او قوت درکړي.

که پاکه اراده شوه

کاره لاره سیدا شوه.

کوم کار، پلان او لار چې په ترکیه نیت پیلامه وي، که ډېر ستونزمن، سخت یا نه کېدونکی هم شي، په ترسره کولو به یې خامخا توانېږي.

اينده نسل تبا دی

علايق يې د خپلوانو سره مات دی

د خپلوۍ د پرې کولو، د تعلق پېکه کولو يا د مطلبې صحبت کولو زيان يو دا دی، چې د راتلونکې نسل لپاره د اړېکو د واټن کولو باعث وگرځي او د اړېکو د واټن کولو زيان به دا وي چې کورنۍ نظم، يووالی او چوکاټ به تيت کړای شي او هم به ټولنيزې اړېکې صفر او کم حالت ته يوړل شي.

تعظيم که په پيسو وای

سجدې به د بانکو وای

که عزت، راحت او فرحت واقعي په پيسو کې وای، خانانو، پاچاهانو او مالدرانو به تر ټولو ډېر راحت، فرحت، عزت او ژوند درلود او نورو به دوی او پيسو ته سجدې کولې، خو دوی نه په تاريخ کې او نه هم اوس عزت او راحت په پيسو کې وموند او نه يې هم موندلی شي.

چې نه يې نشتېدن

مزل کوه منزل

کله چې منزل، هدف او سرحد ته خوځېنت کوي، هيڅکله په شاه نه شي، چې يا راسېدلی نه وي او يا جامع محوا شوی نه وي.

کوم کور چې غوسه لري

هلته هنگامه لري

هغه کورنۍ به همېشه په شور ماشور، لاجو، ويرنو، برهمو، اړودوړيو او ناكراريو اموخته وي، چې غوسې، رتل او بد الفاظ پكېنې چلېږي، كارول كيږي او عادت وركول كيږي.

ډېر په ځان تاوان کوي

نادان سره همراز کوي

کم عقل ته زړه راز وركول، داسې دي لكه په لوډسپيكر كې چې د رازونه وړاندوينه كوي. په دې مانا كم عقل رازونه داسې بيانوي، لكه د لوډسپيكر ندا چې د هر چا تر غوږو رسېږي.

د هغو ژوند ناکام دی

چې د نورو په نقصان دی

هغوی چې نورو ته ازار، نقصان او بدعزمي خوښوي یا پېښوي،
په اصل کې خپل ځانته ازار، نقصان او بدعزمي پېښوي او دوی
به نېکمرغي تر هغې نه څاکي، چې نورو ته د نېکمرغۍ
غوښتونکي نه وي.

که بل ته نفه رسوی نه شي

خبرو کې الحان خو ورکولی شي

که نورو ته نوره گټه رسوی نه شي، خبرو کې خواږه الفاظ خو
کارولی شي، دا د دوی لپاره نفه ده.

ایمان او غیرت چې کډه شوای

هغه تن بې نوره شوای

د عقېدې او ننگ په لحاظ چې څوک ضعیفه شوي دي، د بخت،
فیض او شرف په لحاظ هم ضعیفه شوي.

د موسکا هنر چې نه لري

ډېر دوستان به نه لري

څوک چې د موسکا هنر، طرز او عادت په تن کې نه لري، په اصل کې د نورو حمايت، صحبت او محبت ورسره کم وي، د هغوی په نسبت چې د موسکا وړتيا لري.

- کله چې بوډا شي. هغه وخت انسان شي

ځينې ځواني په بدو، سپکو، زيانمنو او فاسدو چارو وشيندي، لکن کله چې بوډا شي، لږ څه صافه شي.

که زر ځله صافه شي

بدنام به نه بڼه نام شي

بدنامي هغه بده بيماري ده چې درمل يې په آسانه يا بيخي نه موندل کيږي او که په انسان يو ځل ولگېده، د تداوی هېله ده وشلوي. نو که يو ځل څوک په بد، فساد، رشوت، خيانت، نشه گر او بد عمل ککړ شو، د ځان سپينوی له وجې به سخت وځپل شي.

د کتاب لېکنې (مطالب ، ویناوې) د کتاب د لېکوال (حبیبې) پرته بل هیڅ ماخذ نه لري. هغوي چې د کتاب ویناوې د کتاب یا د لېکوال د نوم پرته نقلوي یا کاپي کوي ، په خپل نوم، بل نوم او بې نومه نوم، مجرم ګڼل کیږي.

کتاب د محترم قاضي محمد انور منگل، د ارواښاد موسی خان منگل زوی او د ارواښاد اجرخان منگل لمسي په مالي لګښت چاپ شوی، چې زه (لیکوال) یې ډېر منندوی یم.

همداشان د ګرانقدر محترم شاه ولي منگل څخه هم مننه تل یې لیکوالۍ ته هڅولی یم، عالیقدر متعال دې دوی او د دوی کورنۍ په هر حال، زمان او مکان کې همداسې کامیابه، وقاره، سرفرازه، باتفاقه او عالم پاله لري.

حبيب الله حبيبي، د عيدا خان زوی، په اصل کې د خوست ولايت د منگلو موسی خېلو ولسوالۍ د گبر درې په ۱۳۹۴ لمريز کال کې يې د اتلس (۱۸) کلنۍ په عمر ليکوالۍ ته مخه کړه، چې تر ننه پورې يې گڼې مقالې او څو ناچاپه کتابونه ليکلي دي.

Ketabona | کتابونه
WWW.KETABONA.COM

له کتابونه ډاټ کام انلاین کتابتون څخه په وړیا ډول
په ډېره آسانه بڼه صفاء هراړخیز کتابونه ډاونلوډ کړئ!

 www.ketabona.com

 @Ketabona

 www.ketabona.com

 info@ketabona.com

TALK TO US

+93 767 616767

info@Ketabona.com